

י"ב חידות לחג המצות

חידות "מי אני?" מחורזות בתנ"ך
לפסח וליל הסדר

עומר פדור

אפשר להשתמש בחידות

שלא לצורך מסחרי

כמה דברים לפני שמתחילים...

- בחלקה הראשון של החוברות מובאות **החידות** ברצף, ובחלקה השנייה **הפתרונות**.
- שימו לב! החידות **אינן רק על בני אדם**, אלא כל דבר העונה לשאלת "מי אני?". חשבו מחוץ לקופסה!
- נסו לגלות **את כל הרמזים** בחידות אף אם אתם סבורים שגיליתם את הפתרון כבר בשורה הראשונה.
- הרמזים לחידות הם רק **מלשון הכתובים** – בלי פירושים ומדרשים.
אם קראתם את פסוקי התנ"ך, אתם אמורים להכיר אותם.
- מוזמנים לשלוח הערות והארות, הצעות והצהרות, טענות ומענות, או סתם מילים טובות,
אליי לטלפון: 0543076641, או לאימייל: omer.fedor@gmail.com.

- החידות התפרסמו לראשונה בקבוצת הווטסאפ "**מי אני?** – בתנ"ך", שבה עולות חידות שבועיות מרחבי התנ"ך למאות משתתפים. נהניתם מהחידות? הצטרפו לקבוצה דרך הברקוד ואתגרו את עצמכם כל שבוע! לקבלת חידות שבועיות באימייל, שלחו בקשה לאימייל המצוין למעלה.

פסח כשר ושמח!

עומר פדור

החידות מוקדשות לעילוי נשמת
סבינו וסבותינו היקרים והאהובים:

מאיר טיבור פדור בן בנימין ז"ל

רחל רוזי פדור בת יוסף ז"ל

אלברט טליאס בן שלמה ז"ל

פרלה טליאס בת בן ציון ז"ל

סבן (אברהם) סלם ז"ל

צביה שרון בת אהרן ז"ל

רפאל חקוק בן יעקב ז"ל

ויקטוריה חקוק בת אליהו ז"ל

ולעילוי נשמת מורנו ורבנו האהוב

הרב חיים מאיר דרוקמן בן אברהם מרדכי זצ"ל

והרבנית **שרה חיה דרוקמן** בת יעקב נחום זצ"ל

חידה 1

אָנִי וְאָבִי – הֵיִינוּ הַפּוֹכִיִּים,
הוּא אַכְזָרִיּוֹת – וְאָנִי רַחֲמִים.
הֶעֱנֵקְתִּי שֵׁם – לְנֶעֱר זָר,
שֶׁהוֹפִיעַ לְפָתַע – בְּמָקוֹם מוֹזָר.
נָשִׁים הַרְבֵּה – הִשְׁתַּתְּפוּ בַּמַּעֲשֶׂה,
וְהַצְמִיחוּ אִישׁ – שְׁנִפְלָאוֹת יַעֲשֶׂה.

מִי אָנִי?

חידה 2

בְּנִגּוּד לְתַשֵּׁע – שֶׁבָּאוּ לְפָנַי,
נִשְׁבַּר הַמֶּלֶךְ – וְנִבְהַל מִפָּנַי.
הִתְגַּנְּבְתִּי בַחֲשֵׁךְ – בְּאִמְצָעוֹ שֶׁל הַלֵּיל,
וְעַל גֹּדֶל פְּעָלִי – דוֹרוֹת אוֹמְרִים הַלֵּל.
רַק עַל רֵאשׁוֹנִים – הִטַּלְתִּי אֵימָה,
אֵךְ לֹא הִבְחַנְתִּי – בֵּין אָדָם לְבַהֲמָה.

מִי אָנִי?

חידה 3

בְּשִׁעָרֵי בָּאוּ – חֲבוּרַת חֲמוּשִׁים,
שֶׁהֲצִיצוּ לְאַחֹר – וְזָעְקוּ נוֹאָשִׁים.
כְּשֶׁעַל רֵאשֵׁי הוֹרְמוּ – יָד וּמִקָּל,
נִסְתִּי בְּבִהְלָה – בְּעוֹדֵי מִסְתַּכֵּל.
אֵךְ בַּחֲבוּרָה אַחֲרַת – טַפְּלַתִּי בְּלִי הַסּוּס,
וּמַעֲשֵׂי הַנִּצְחוֹ – בְּשִׁיר עַל רֶכֶב וְסוּס.

מִי אָנִי?

חידה 4

מְלַחֶמֶת חֶרֶמָה – עָלַי גָּזְרוּ,
וּבְתֵם שְׁבָעָה – אֵלַי חָזְרוּ.
רְחוּקֵי נוֹעַד – לְשִׁמּוֹר זְכָרוֹן,
עַל שְׁנוֵי מַעֲמָד – מִתּוֹךְ אֶף וְחֶרוֹן.
גַּם אֵינִי מִתְקָרֵב – לְשִׁלְחַן הַגְּבוּהָ,
אֵךְ מִתְרוֹמֵם בַּיּוֹם – שְׁיָרֵד הָאֵלֶּה.

מי אני?

חידה 5

הַצְטַרְפֹּתִי לְקוֹדֵמִי – בְּשֵׁל הַסְתוֹלְלוֹת,
וְהִבֵּאתִי אֶת אוֹיְבֵי – לְשִׁבְרָה וְהִדְלָדְלוֹת.
אֵךְ לְמָקוֹם אֶחָד – נִזְהַרְתִּי מִלְפָּרֵךְ,
וּשְׁתֵּי תְבוּאוֹת – נִזְהַרְתִּי מִלְקַצֵּץ.
בָּאֵשׁ וּבַמַּיִם – נֶאֱבַקְתִּי בְּרַבִּים,
וְהִבֵּאתִי עָרִיץ – לְהִתְמוֹטְטוֹת עֲצָבִים.

מי אני?

חידה 6

כְּאֶרְבַּעַת הַזּוּגוֹת – גַּם אֲנִי צִפְתִּי,
וּבְזָכוֹת נָשִׁים – מִמְּוֹת נְהַדְפֹּתִי.
הִבֵּאתִי לְצָרִים – מִנֵּן שְׁפָטִים,
וְכֵהָן סִיעֵנִי – לְהוֹרִיד מוֹפְתִים.
הִיָּתָה לִי לְאִשָּׁה – בֵּת שֶׁל כְּהֵן,
וּבְצִיָּה הוֹבְלָתִי – הַמּוֹן סוּאָן.

מי אני?

חידה 7

נלקחתי למשמרת – בהיותי בן שנה,
ובתים שבהם הייתי – זכו להגנה.
נקראתי על שם – הפליה בשל דם,
וחיבתי להעלים – עד לרגע מקדם.
משפחות שלמות – התכנסו סביבי,
ומזכירים אותי תמיד – בחדש אביבי.

מי אני?

חידה 8

איש מנהיג וחולמני – עלי עמד,
ומבהמות שעזבוני – עתיד למד.
צעירים רבים – נמסרו אלי,
ובת רשע לקחה – נער מעלי.
כשבגר שב אלי – עם אחיו הגדול,
ואני דממתי – בלי להשמיע קול.

מי אני?

חידה 9

בלי אזקרה – באתי להפזות,
והמכה כשל – אותי לחקות.
מתוך העפר – יצאתי למופע,
ומכשפים תלו – אותי באצבע.
ואף שהעקתי – על אדם ובהמה,
הלב התחזק – וסרב להשמע.

מי אני?

חידה 10

אָנִי וְרַעֲי – הוֹבְלָנוּ נְסִים,
בְּתִקּוּפָה שְׁזָכוּ – לְכַמֵּה נְסִים.
לְחַפֵּשׁ זְכִיתִי – בְּזִמּוֹן הָאָרֶה,
וּבַעַת אֶפְלָה – חֲזוּ בִי שְׁיָרָה.
מִחֲנָה שֶׁל צָרִים – הִנִּיס הָאָדוֹן,
כְּשֶׁבָנוּ הַשְּׁקִיף – וְהִמִּיט אֶבְדוֹן.

מִי אָנִי?

חידה 11

צָמַד קְשִׁישִׁים – הִכּוֹנִי נְמָרְצוֹת,
וְרֵאשִׁית אוֹנִי – אֶבֶד בְּחֻצוֹת.
הַשְּׁבַעְתִּי רַבִּים – סֶבֶל וּמְרוֹר,
וְעַמְדָתִי בָעוֹ – כְּנֶגֶד הַטָּרוֹר.
אֵד בְּסוֹף נִכְנַעְתִּי – כְּפִי שֶׁנְחֲזָה,
וְאֲנָשִׁי הוֹתִירוּ – אַחֲרֵיהֶם בָּזָה.

מִי אָנִי?

חידה 12

דָּבָר גָּדוֹל – עָשִׂיתִי בְּצַעֲרֹתִי,
לְאִישֵׁי חַיִּים מְכַבְּדָת – נָתַתִּי עֲצָתִי.
הַכֹּל אַחֲרַי – יֵצְאוּ וְשִׁמְחוּ,
כְּשֶׁפָרְשִׁי הַתַּנּוּן – שֶׁקְעוּ וְנִמְחוּ.
קִבַּלְתִּי הוֹרָאָה – לֹא לְקֶרֶב הַלּוֹם,
וְאֵזְלוּ הַנוֹזְלִים – כְּשֶׁנִּפְרַדְתִּי לְשָׁלוֹם.

מִי אָנִי?

פתרונות

חידה 1 – בת פרעה

חידה 3 – ים סוף

אָנִי וְאָבִי – הָיִינוּ הַפּוֹכִיִּים,

בְּשָׁעָרֵי בָּאוּ – חֲבוּרַת חֲמוּשִׁים,

הוּא אַכְזָרִיּוֹת – וְאָנִי רַחֲמִים.

< "וַיִּסַּב אֱלֹהִים אֶת הָעַם דָּרָךְ הַמַּדְבָּר יָם סוּף,

וְחֲמֻשִׁים עָלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...".

< פרעה – אכזר, בתו – רחמנית.

שֶׁהֶצִּיצוּ לְאַחֹר – וְנָזְעוּ נוֹאָשִׁים.

הָעֵנְקָתִי שָׁם – לְנַעַר זָר,

< צעקו למשה ולה' כשראו

את המצרים מאחוריהם.

שֶׁהוֹפִיעַ לְפָתַע – בְּמִקּוֹם מוֹזָר.

< העניקה את השם למשה,

על ראשי הורמו – יד ומקל,

שהופיע בתיבה ביאור

("וְהִנֵּה נֶעַר בְּכָה").

< "הָרָם אֶת מִטָּף וַיִּטָּה אֶת יָדָךְ עַל הַיָּם".

וַנִּסְתִּי בְּבִהְלָה – בְּלִי לְהִסְתַּכֵּל.

נָשִׁים הִרְבָּה – הַשְּׁתַּתְּפוּ בַּמַּעֲשֶׂה,

< "נס" מפני ישראל, בלי להסתכל לאחור, כביכול.

< יוכבד, מרים, בת פרעה ונערותיה.

אֵךְ בְּחֲבוּרָה אַחֲרַת – טַפְלָתִי בְּלִי הַסּוּס,

וְהֶצְמִיחוּ אִישׁ – שֶׁנִּפְלְאוֹת יַעֲשֶׂה.

< במצרים "טיפל" הים והטביע אותם.

< בזכותן גדל משה,

וּמַעֲשֵׂי הַנֶּצְחוּ – בְּשִׁיר עַל רֶכֶב וְסוּס.

ואחר כך עשה נפלאות במצרים ובמדבר.

< שירת הים, "סוס ורכבו רמה בים".

חידה 2 – מכת בכורות

חידה 4 – חמץ

בְּנִגּוּד לְתַשַּׁע – שֶׁבָּאוּ לְפָנַי,

מִלְחַמַּת חֲרָמָה – עָלֵי גִזְרוֹ,

< בניגוד לתשע המכות שלפניה.

< מצוה חמורה לבער כל חמץ לקראת פסח.

נִשְׁבַּר הַמֶּלֶךְ – וְנִבְהַל מִפָּנָי.

וּבְתֵם שֶׁבַעָה – אֵלַי חֲזָרוּ.

< היא גרמה לפרעה להיבהל ולשלח את ישראל.

< איסור חמץ הוא רק שבעת ימים,

אחר כך חוזרים אליו.

הַתְּגַנְּבִתִּי בְּחֹשֶׁךְ – בְּאֶמְצָעוֹ שֶׁל הַלֵּיל,

< המכה באה בחצות הלילה.

רְחוּקִי נוֹעֵד – לְשִׁמּוֹר זְכָרוֹן,

וְעַל גֹּדֶל פִּעְלֵי – דוֹרוֹת אוֹמְרִים הַלֵּל.

על שנוי מעמד – מתוך אף וחרון.

< אומרים הלל על התשועה

< "זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה... כִּי בָחֹזֶק יָד הוֹצִיאָהּ"

אֶתְכֶם מִזֶּה – וְלֹא יֵאָכֵל חֲמֵץ.

שְׂבָאָה בַּעֲקֻבוֹת הַמִּכָּה.

גַּם אֵינִי מִתְקַרֵּב – לְשִׁלְחוֹן הַגְּבוּוֹה,

רק על ראשונים – הטלתי אימה,

< "לא תִזְבַּח עַל חֲמֵץ דִּם זִבְחִי".

< המכה הייתה רק על הבכורות.

אֵךְ לֹא הִבְחַנְתִּי – בֵּין אֲדָם לְבַהֲמָה.

אֵךְ לֹא הִבְחַנְתִּי – בֵּין אֲדָם לְבַהֲמָה.

< בחג מתן תורה מביאים "לקחם תנופה..."

חֲמֵץ תִּאֲפִינָה בְּכוֹרִים לָהּ...".

< "ומת כל בכור בארץ מצרים –

מבכור פרעה... וכל בכור בהמה...".

חידה 5 – מכת ברד

הצטרפתי לקודמי – בשל הסתוללות,
< הצטרף למכות שלפניו. "עודף מסתולל בעמי...
הנני ממטיר קעת מחר ברד".
והבאתי את אויבי – לשבר והדלדלות.
< "ויף הברד... מאדם ועד בהמה ואת כל עשב
השדה... עץ השדה שבר".
אף למקום אחד – נזרתתי מלפרי,
< "רק בארץ גשן אשר שם בני ישראל
לא היה ברד".
ושתי תבואות – נזרתתי מלקצץ.
< "והחטה והכסמת לא נכו, כי אפילת הנה".
באש ובמים – נאבקתי ברבים,
< "ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך הברד".
והבאתי עריץ – להתמוטטות עצבים.
< "וישלח פרעה... ויאמר... חטאתי הפעם, ה'
הצדיק ואני ועמי הרשעים".

חידה 6 – משה רבנו

כאן בעת הזוגות – גם אני צפתי,
< צף בתיבה כנח ובניו ונשותיהם.
ובזכות נשים – ממנות נהדפתי.
< יוכבד, מרים ובת פרעה הצילוהו ממוות.
הבאתי לצרים – מנין שפטים,
< עשר מכות מצרים.
וכהן סיעני – להוריד מופתים.
< אהרן הכהן סייעו בהבאת המכות.
היתה לי לאשה – בת של כהן,
< נישא לציפורה בת יתרו כוהן מדיין.
ובציה הובלתני – המון סואן.
< הוביל במדבר את עם ישראל.

חידה 7 – קורבן הפסח במצרים

נלקחתי למשמרת – בהיותי בן שנה,
< "שה תמים זכר בן שנה...
היה לכם למשמרת...".
ובתים שבהם הייתי – זכו להגנה.
< הגנה ממכת בכורות.
נקראתי על שם – הפליה בשל דם,
< "וראיתי את הדם ופסחתי עלכם".
והיבתי להעלם – עד לרגע מקדם.
< "ולא תותירו ממנו עד בקר".
משפחות שלמות – התכנסו סביבי,
< "ויקחו להם איש ששה לבית אבת".
ומזכירים אותי תמיד – בחדש אביבי.
< "כי בחדש האביב יצאת ממצרים".

חידה 8 – היאור

איש מנהיג וחולמני – עלי עמד,
< פרעה חלם שהוא עומד על היאור.
ומבמהמות שעזבוני – עתיד למד.
< מהפרות שעלו מהיאור
למד על השנים שיבואו.
צעירים רבים – נמסרו אלי,
< תינוקות ישראל הושלכו ליאור.
ובת רשע לקחה – נער מעלי.
< בת פרעה הוציאה אותו משפת היאור.
כשבגר שב אלי – עם אחיו הגדול,
< משה ואהרן עמדו על שפת היאור.
ואני דממתי – בלי להשמיע קול.
< מכת דם ביאור.

חידה 9 – מכת כינים

בלי אֶזְהָרָה – בְּאֵתִי לְהַכּוֹת,

< לא הייתה התרעה לפני מכת כינים.

וְהִמְכָּה כָּשֶׁל – אוֹתִי לְחַקּוֹת.

< המצרים לא הצליחו לחקות את המכה.

מִתּוֹךְ הָעֶפֶר – יִצְאֵתִי לְמוֹפֵעַ,

< הכינים יצאו מעפר ארץ מצרים.

וּמִכְשָׁפִים תָּלוּ – אוֹתִי בְּאֶצְבָּע.

< החרטומים הודו שאצבע אלוהים היא.

וְאִף שֶׁהֶעֱקַתִּי – עַל אֶדָם וּבְהֵמָה,

< "ותהי הכנם באדם ובבהמה".

הֲלֵב הַתְּחִזֵּק – וְסַרְב לְהִשְׁמַע.

< "ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם".

חידה 11 – פרעה

צָמַד קְשִׁישִׁים – הַכּוֹנִי נִמְרָצוֹת,

< משה ואהרון הכו אותו במכות מצרים.

וְרֵאשִׁית אוֹנִי – אֶבֶד בְּחֻצוֹת.

< "ומת כל בכור בארץ מצרים

מבכור פרעה הישב על כסאו".

הַשְּׁבַעֲתֵי רַבִּים – סָבַל וּמְרוֹר,

< שעבד וייסר את ישראל, ובעקבות כך אוכלים

מרור בפסח עד ימינו.

וְעַמְדָּתִי בְּעֹז – כְּנֶגֶד הַטָּרוֹר.

< לא נשבר מפני מכות מצרים ואיומי משה.

אֵךְ בְּסוֹף נִכְנַעְתִּי – כְּפִי שֶׁנִּחְזָה,

< "עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים, אחרי

כן ישלח אתכם מזה".

וְאֲנָשִׁי הוֹתִירוּ – אַחֲרֵיהֶם בָּהָה.

< המצרים טבעו, וביזתם נותרה לישראל.

חידה 10 – עמוד האש

אֲנִי וְרַעִי – הוֹבְלָנוּ נְסִים,

< הוא ועמוד הענן הנחו את ישראל במדבר.

בְּתִקּוּפָה שֶׁזָּכוּ – לְכַמָּה נְסִים.

< תקופת המדבר הניסית.

לְחַפֵּשׁ זְכִיתִי – בְּזִמּוֹן הָאָרֶה,

< ביום השתמש ה' בעמוד הענן.

וּבַעֲת אֶפְלָה – חֲזוּ בִּי שִׁירָה.

< בלילה ראו אותו ישראל.

מִחֲנֵה שֶׁל צָרִים – הִנִּיס הָאֵדוֹן,

כְּשֶׁבָנוּ הַשְּׁקִיף – וְהִמִּיט אֶבְדוֹן.

< "וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן..."

וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם: אֲנוּסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל,

כִּי ה' נִלְחַם לָהֶם".

חידה 12 – מרים

דָּבַר גְּדוֹל – עֲשִׂיתִי בְּצַעֲרֵירוֹתִי,

< סייעה לאחיה משה, כשמצאה אותו בת פרעה.

לְאִישִׁיּוֹת מְכַבְּדָת – נִתַּתִּי עֲצָתִי.

< הציעה לבת פרעה מינקת מן העבריות.

הַכֹּל אַחֲרַי – יִצְאוּ וְשִׁמְחוּ,

< "ותצאנן כל הנשים אחריה בתפסים ובמחלות".

כְּשֶׁפָּרְשִׁי הַתַּנּוּן – שִׁקְעוּ וְנִמְחוּ.

< פרעה מכונה במקרא: תנין.

פִּרְשִׁיו טִבְעוּ בִּים סוּף.

קִבְלָתִי הוֹרָאָה – לֹא לְקֶרֶב הַלוֹם,

< ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים".

וְאֶזְלוּ הַנּוֹזְלִים – כְּשֶׁנִּפְרְדָּתִי לְשָׁלוֹם.

< "ותמת שם מרים... ולא היה מים לעדה".